

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

BM'den Küresel Kamu Borcu Uyarısı

Birleşmiş Milletler'in "Bir dünya borç 2024: Küresel refahın üzerinde artan bir yük" başlıklı raporuna göre, küresel kamu borcu 2023'te önceki yıla göre 5,6 trilyon dolar artarak 97 trilyon dolara ulaştı.

Gelişmekte olan ülkelerde kamu borcu gelişmiş ülkelere göre 2 kat hızlı arttı. Özellikle Afrika'da borcun Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'ya (GSYH) oranının yüzde 60'ın üzerinde olduğu ülke sayısı 2013-2023 döneminde 6'dan 27'ye yükseldi. Gelişmekte olan ülkelerde kamu borcu keskin bir artışla 2023'te 29 trilyon dolara ulaştı.

Birleşmiş Milletler (BM), 97 trilyon dolarla rekor kıran küresel kamu borcu konusunda uyarıda bulundu, özellikle gelişmekte olan ülkelerdeki kalkınmayı etkileyen "endişe verici artışa" karşı uluslararası finans sisteminde acil reform çağrısı yaptı.

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye Ek 18 Milyar Dolarlık Finansman

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'nın ilkini düzenlediği TSKB Kalkınma Günü'nde konuşan Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez, büyüme açısından Türkiye'nin son 20 yılına bakıldığında önemli adımlar atıldığını söyledi.

Türkiye'nin bu dönemde yüzde 5,4 ortalama bir büyüme sağlandığına dikkati çeken Lopez, halihazırda sunulan tüm fonlara (mevcut 17 milyar dolar) ek olarak Türkiye'ye 18 milyar dolarlık bir finansman geleceğini kaydetti. "Üç ana başlıktan bahsedebiliriz. Bunların ilki büyümedir ve büyüme olmadan kalkınma olmaz. Öncelikle

büyümeyi sağlamamız gerekiyor." diyen Lopez şöyle devam etti: "İkinci başlık, işin sosyal boyutu, kapsayıcılık. Büyümenin sadece belli bir kesim için değil, toplumdaki tüm kesimler için geçerli olmasını sağlamalıyız. Üçüncüsü de sürdürülebilirlik; yeşil büyüme dediğimiz kavramı besleyecek olan sürdürülebilirlik boyutu. Türkiye'de 26 yıllık süre zarfında kişi başına düşen milli gelir 4 katına çıktı. 20-30 yıl içerisinde. Bu başarının muhakkak takdir edilmesi gerekli."

Yellen Çin'den Rusya'ya İhracatın Artmasından Endişeli

ABD Hazine Bakanı Janet Yellen, Washington'da Senato Tahsisatlar, Mali Hizmetler ve Genel Hükümet Alt Komitesinde Başkanın Hazine Bakanlığı için 2025 mali yılı bütçe talebine ilişkin oturuma katılarak açıklamalarda bulundu.

Çin'den Rusya'ya yayılan ihracatın artmasından endişe duyduğunu söyleyen Yellen, hazine bono ihraçlarının tarihsel ortalamalarıyla uyumlu olduğunu dile getirdi.

Federal borçlanmada hedefin zaman içerisinde en az maliyetle borç ihraç etmek olduğunu söyleyen Yellen, piyasa katılımcılarının kısa vadeli fiyatların düşeceğini inandığını belirtti.

Maryland Senatörü Demokrat Chris Van Hollen'ın, Batı Şeria'daki Filistinlilere yönelik politikaları nedeniyle İsrail'in aşırı sağcı Maliye Bakanı Bezalel Smotrich'e yaptırım çağrısında bulunması üzerine Yellen, konuyu görüşme talebini olumlu yanıtladı. Yellen, Van Hollen'ın Batı Şeria'da olanlarla ilgili endişelerini paylaştıklarını belirterek bazı önlemler aldıklarını ve gelirlerin alıkonmasından rahatsızlık duyduklarını kaydetti.

Modi Genel Seçimlerde Zafer Kazandı

göre, 19 Nisan'da başlayıp 1 Haziran'da sona eren genel seçimde sayım sona erdi. Parlamentonun Halk Meclisi kanadındaki 543 sandalyenin 295'ini NDA kazandı.

Hindistan'da yaklaşık 6 hafta süren 7 aşamalı genel seçimleri, Başbakan Narendra Modi'nin başında olduğu Bharatiya Janata Partisi (BJP) liderliğinde kurulan Ulusal Demokratik İttifakı (NDA) kazandı. Hindistan Seçim Kurulunun verilerine

Küresel Hava Yolu Şirketleri 2024 Kâr Tahminlerini Yükseltti

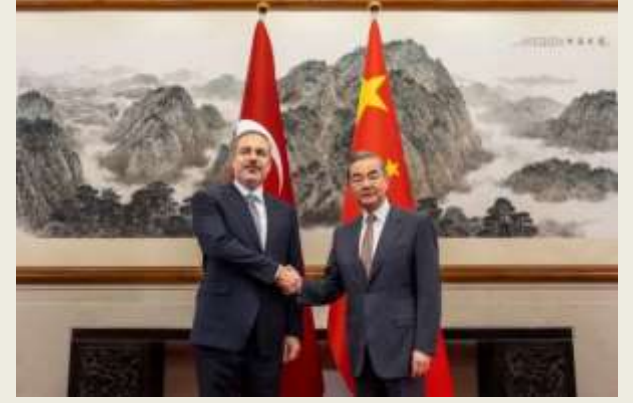
Küresel hava yolu şirketleri 2024 yılı için kâr tahminlerini yükseltirken, yolcu sayılarının rekor kırmasıyla sektör genelinde yaklaşık 1 trilyon dolar gelir elde edileceğini tahmin etti.

Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA), son grevlere rağmen hava yolu şirketlerinin personel maliyetlerini

dizginlemesi sayesinde dünya genelinde sektörün bu yıl 30.5 milyar dolar kâr elde etmesini beklediğini açıkladı. Yıllık kâr beklentisi, 2023'te yukarı revize edilerek 27.4 milyar dolara yükseltilmişti.

Sektör, 2020 yılında küresel koronavirüs salgını nedeniyle 140 milyar dolar zarar açıklamıştı.

Çin Türkiye'den Tarım Ürünü Alımlarını Artıracak

Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Çin'in başkenti Pekin'de, Çin Dışişleri Bakanı Vang Yi ile görüşmesinin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında konuştu. Fidan, iki ülke ilişkilerinin önemli bir ayağını ekonominin oluşturduğunu, ikili ticaret hacminin 2023'te 48 milyar dolar düzeyine ulaştığını, belirterek şu değerlendirmede bulundu: "Bu ticaret büyük oranda Çin'in lehinedir. Ticaret rakamlarını nasıl daha dengeli hale getirebiliriz konusunu tüm görüşmelerimizde gündeme getirdik. Türk tarım ürünlerinin ithalatı konusundaki kısıtlamaların kaldırılması gibi pratik tekliflerde bulundum. Turizm, iş birliğimizi daha da geliştirmek istediğimiz bir diğer alandır."

Çin Dışişleri Bakanlığında yapılan ancak ayrıntı verilmeyen açıklamaya göre Çin istikrarlı küresel tedarik zincirlerini sürdürmek için Türkiye yardım istiyor.

Fakat IATA, seyahat talebindeki güçlü toparlanmaya rağmen, küresel tedarik zincirlerindeki aksaklıklar nedeniyle uçak teslimatlarının geciktiğini ve artan uçuş talebinin karşılanamadığını belirtti.

Türksat 6A Fırlatma İçin ABD'ye Gidiyor

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Türkiye'nin ilk yerli ve milli haberleşme uydusu Türksat 6A'nın yapım ve test aşamalarının tamamlanarak paketlenme sürecine geçildiğini belirterek, uydunun, 4 Haziran Salı günü ABD'nin Florida eyaletindeki Cape Canaveral Hava Kuvvetleri İstasyonu'na gönderileceğini bildirdi. Uraloğlu, yazılı açıklamasında,

Türksat 6A'nın uzaya gönderilmeye hazır hale geldiğini ve bu kapsamda paketleme işlemlerinin son aşamasına geçildiği bilgisini verdi.

Türksat 6A'nın entegrasyon ve testlerinin Uzay Sistemleri Entegrasyon ve Test (USET) Merkezi'nde gerçekleştirildiğini anımsatan Uraloğlu, "Türkiye'nin en önemli projelerinden olan yerli haberleşme uydusu

Türksat 6A projemizde ise artık sona çok yakınız. Temmuzda uydumuzu uzaya göreceğiz." ifadelerini kullandı.

Çin'den Ay'a Tarihi İniş

Çin'e ait bir uzay aracı Ay'ın uzak yüzüne iniş yaparak yarım yüzyıldan uzun bir süre sonra ilk kez Ay yüzeyine insan gönderme yarışında ABD ile rekabeti artırdı.

Xinhua Haber Ajansı Çin Ulusal Uzay İdaresi Chang'e-6'nın "belirlenen iniş alanına başarıyla indiğini" duyurdu.

Chang'e-6, Ay'ın uzak tarafından numune toplayan ve bunları dünyaya geri taşıyan ilk uzay aracı olmaya çalışacak. Görev, 2019'da Chang'e-4 uzay aracının inişinin ardından Çin'in uzak tarafa ikinci inişi olacak.

Dünyaya hiç bakmadığı için iletişim açısından daha zor bir bölge olan Ay'ın bu yarısına daha önce hiçbir ülke iniş yapmamıştı.

Güney Afrika'da 30 Yıllık Dönem Kapanıyor

Güney Afrika'daki seçim sonuçlarına göre, Nelson Mandela'nın partisi ANC, 1994'ten beri ilk kez parlamentodaki çoğunluğu kaybetti. Güney Afrika Cumhuriyeti'nde 29 Mayıs'ta düzenlenen genel seçimin resmi olmayan sonuçlarına göre, ülkenin ilk siyahi devlet başkanı Nelson Mandela'nın partisi Afrika Ulusal Kongresi'nin (ANC) 30 yıllık tek başına iktidarı sona erdi.

Güney Afrika Seçim Komisyonu (IEC) verilerine göre, sandıkların yüzde 99,9'u açılırken, 2019 seçimlerinde yüzde 57 oy alan ANC'nin oy oranı, bu seçimde yüzde 40'a geriledi.

Buna göre, Mandela'nın partisi ANC, 1994'ten beri ilk kez parlamentodaki çoğunluğu kaybetmiş oldu. Bu durum, Güney Afrika'nın ilk kez koalisyon hükümeti tarafından yönetilmesi anlamına geliyor.

Eski Cumhurbaşkanı Jacob Zuma'nın partisi Ulusun Mızrağı (MK) ise ilk kez girdiği seçimlerde oyların yüzde 14,5'ini alarak, seçimin sürpriz partisi oldu.

Parti, ülkeyi 2009-2018 yıllarında yöneten ve hakkındaki yolsuzluk iddiaları nedeniyle ANC yönetimi tarafından görevden el çektirilen Zuma tarafından geçen yıl kurulmuştu.

İsmi, 1948-1994 yıllarında ülkeyi yöneten ırkçı apartheid rejimine karşı mücadelede ANC'nin silahlı kanadını oluşturan Ulusun Mızrağı örgütünden alan MK'nin başarısı, ANC'nin 30 yıllık tek başına iktidarının son bulmasındaki en önemli etken olarak değerlendiriliyor. Geçen seçimde yüzde 21'e yakın oy alan ana muhalefet partisi Demokratik İttifak'ın (DA) oy oranı ise bu seçimde yüzde 21,7'ye yükseldi.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Yalova Ro-Ro Terminali'ni Kullanan Araç Sayısı 5 Yılda 100 Kat Arttı

Türkiye'nin 63'üncü deniz hudut kapısı niteliğiyle 2017 yılında kurulan Yalova Ro-Ro Terminali, Fransa ve İtalya gibi Avrupa'da önemli limanları bulunduğu ülkelere doğrudan sevkiyat yapılabilmesinden dolayı ilgi görüyor.

İstanbul, Bursa, Kocaeli gibi sanayi şehirlerine yakın konumuyla ilgi gören terminal, seferlerine dahil ettiği Fransa'nın Sete ile İtalya'nın Trieste limanlarıyla uluslararası taşımacılık yapan firmaların yoğun ilgi gösterdiği merkezlerden biri haline geldi.

Yalova Ro-Ro Terminali, Fransa ve İtalya gibi Avrupa'da önemli limanları bulunduğu ülkelere doğrudan sevkiyat yapabilme avantajıyla ilgi görüyor. Terminal, geçen yıl Yalova-Sete Ro-Ro hattını kullanan taşımacılık araçlarının sayısının son 5 yılda yaklaşık 100 katına çıkmasıyla dikkat çekiyor.

Gemi Trafiği Süveyş Kanalı'nda Dibe Vurdu, Ümit Burnu'nda İki Katına Çıktı

Husilerin Kızıldeniz'de İsrail ile bağlantılı ticari gemilere aralıklarla devam eden saldırıları nedeniyle Doğu-Batı deniz ticareti Güney'e kaydı.

Husilerin Kızıldeniz'de İsrail ile bağlantılı ticari gemilere saldırılarının Aralık 2023'te yoğunlaşmaya başlamasının ardından Süveyş Kanalı'nda ticari gemi trafiği durma noktasına gelirken, Babu'l Mendeb Boğazı'nda yüzde 60 yavaşladı. Ticari gemilerin rotalarını çevirdiği Ümit Burnu'nu dolaşan gemilerin sayısı ise yüzde

125 arttı. En keskin sıçrama konteyner ve LNG trafiğinde görüldü.

Küresel deniz ticaretinin yüzde 15'inin yapıldığı Süveyş Kanalı'nda gemi trafiği, son altı ayda yüzde 85 gerilerken, denizcilik şirketlerinin çoğunun rotasını kaydırıldığı Ümit Burnu'ndan ticari gemi geçişleri yüzde 125 arttı.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr